

je iste ovim putem, jer su nas naši neprijatelji htjeli zavesti na protivni put, naime u rat sa Amerikom. Ne ovisi samo od nas, da li će nam uspjeti, da se na odabranom putu odrazimo do svršetka rata. Na isti način može daljnji razvoj velike borbe prouzročiti takove okolnosti, uslijed kojih bi mi mogli krenuti drugim putem. Prvi-tremeno jest ujedna odluka nesumnjivo prava. Ona je plod promišljenog uvježivanja svih ratnih faktora, a mi imamo povjerenja u mišlove, koji su to ne došli, koji nas sada pravim putem vode i koji su nas vodili i u slučaju, da se okolnosti promijene. Odluka, koja je sada pala, bila bi kod i kano lakša, da nijesu za javno mnijenje neodgovorni faktori u drugom smjeru upivali te ga uzemirivali. Kao što je bila teška pobješka, kada se je početkom 1915. godine velikim rijecima navjestio Irgovački rat sa podmorncima, tu mu se pripisavalo uspjeha, kojih se nije moglo postići, tako je isto bilo krivo, kada se je javnome mnijenju opisivao Irgovački rat sa podmorncima, kao jedno uspjehno sredstvo protiv Engleske, i ako se sve to bilo učinjeno u najboljoj namjeri. Široko-ustnim navješćenjem nove ratne metode izazvali smo kod neutralaca pozornost, te smo bez potrebe uvukli u nervoznu debatu novu, teška medunarodna pitanja. Čovjek može da bude dobar organizator ali teledolno i los političar i dok se je gojila vjtra, da je trebala samo bezoludno torpovati, da se Engleska što prije uništi i da se Amerika daleko drži od ustupa u rat, gojili su se i mišljeni glasu-ovi o stadjenju neprijatelja, o slabosti odgovornih činilaca itd. Tako je nastala nelagodna i pomarjanje povjerenja kod onih, koji nisu su bili, niti jesu u stanju, da ispitaju važnost i korist odluke naših vojna, jer im je za to manjkala potrebita podloga. Time su zaljubljeni bila ona tumačenja, što i naša kopena vojska tako slavno sudjeluje u ratu protiv Engleske, što mi ne čemo da zabavomno savjetož čina-jednog Wed-digera prv-tv engleskih ratnih brodova i jer indivi-dijem gledamo na zapovjednike i komand-ni naših podmornica, koji su dali novome oružju ono značenje, što ga danas ima. Znamo, da će oni izvršiti sjajnih djela kad budu pozvani da bez obzira postupaju i uvjereni smo, da će se oni pokazati najstojima i u onim granicama, koje su im sada bile dane u interesu cjelokupnosti. Ljudi od čina nose dakle dio odgovornosti. Disciplina i osjećaj dužnosti pokazali će njihina put.

Hrvati u Bukovini.

Ratni izvjestitelj "Noues Postes Journala", O. Walkimann, izvješuje pod naslovom "Pogrančna straha u Bukovini" sljedeće:

Kad su Rusi godinama velikoga austro-ugarskoga prodora kod Gorlice potuzili općenitu ofenzivu na Dnjestr u protiv Bukovine, kako bi od-teretili svoju frontu u srednjoj Galiciji, gojitali su se ređetivni bukoviški pučki nastupi s redovi-m, većinom hrvatskim pukovnijama. Hrvati su za višemjesečnih bojeva u ovom predjelu počinili neprolazna djela hrabrosti i požrtvornosti. Iako su Rusi bacali na bojište nepregledno mnoštvo četa, nije im za sve ovo vrijeme poslo za rukom, da izvignju kakov osjeđah na besarabjskoj granici. Naročito naši tamonožni vijetkači izvrgnjeni polo-žaji, izvrsno uvježbani zakonitima, umjetno podigne zapreke, a nada sve obveđivna nadmoć na-šega lopništva — sve je to u zajednici s junač-kim četama moglo odoljevati i najčestim neprijat-oljskim nastajima. Mnogo ovisi o svakom pojedin-om momku, a u tom su pogledu Hrvati uz Mađare najdrugejstijni elementi obranbene sile naše monarhije, pri čemu nam dakako nije ni iz daleka na umu, da bilo u čemu materije ocjenjivno-vrijednost četa drugih naroda.

Hrvati name imaju drevnu ratnu tradiciju. Kroz vijekove je bilo velik dio ovoga naroda u tako zvanog vojnoj Krajini i u vrijeme mira uvijek voljni organiziran. A ova ratna tradicija kao i pradjedovska hrvatska vjernoost za prijestolje i do-movinu urodili su u sadašnjem ratu najljepšim plodovima.

Naročito će junačka djela hrvatskih pukov-nya u Bukovini i u južnojistočnoj Galiciji za uvi-

jek ostati zlatnim pisemima zabilježena u povij-esti. Uz mađarske honvede poglavito su hrvatski domobranci sedmice i sedmice ustrijali u ru-škoj bahnjargskoj vatri, te gonili s bukovijske gra-nice mnogobrojne sibirske i latarske vojne zo-rove. Tada su ljepšili najčestiji bojevi na tako zvanom Irgovom ratu izmislili Toporutina u Ra-karske. Rusi su upinjali sve svoja sila u prvom retu za to, da osvoje tako 298. jer odnole mo-vo svojim topostvom izravno radili protiv Čer-novica. Od Božića sve do 8. sijenja izraše su hrvatske čete svoje položaje, a da im nisu stigla nikakva pojačanja ili potpora. Po prilici 40 tisuća teških granata palo je s ruske strane na uzani prostor između Karance i Toporutina. Rusi su joršali u dvanaest kolona. Gotovo su svi Hrvati pali u ovim bojevima, ali Rusi nisu stigli ni-kaakva pojačanja. U trenutku najveće nevolje, dne 8. sijenja, pritekli su im u pomoć mađarski hon-ved i zamijenili posve obnemogle Hrvate.

I mađarski su domobranci imali velikih gu-bitaka. Svaki je dan došlo do boja na sake. Sva-ki put se je pokazalo, da su hrvatski i mađarski domobranci najbolje dorasli ruskim četama. U bo-jevima na neposrednu blizinu kod "Mrtvog brda" protiprijeli su domobranci prvi put u ovom svjet-skom ratu svoje dočakane oružje "Fokosa". Od ka-ko se je razbila njihova ofenziva, koja ih je sta-jala po prilici 100.000 ljudi, vladali su se Rusi mirno na besarabjskoj fronti. Preotrijeli su olviše velike gubitke, a da doskora uzomogu pomisliti na novu navalu protiv naših tamonožnih položaja. Tim se martiljevi radi na obim stranama iza fron-te. Popravljaju se položaji i rovovi, oblažu se ple-terom, a što pokriva drem. Iza fronte se palizu čitava sila. Samo je pred položajima nemoguće, da se i sada radi. Zapreke od žica, apnajući is-hae i vuče jama tvore nesavrđive potokoske. Kao nuže u pankovoj mreži vse još danas turvi Rusi u pleteru od žice, buduci da rusko vojno vodstvo unatoč našoj pomudi nije pristalo na to, da se sklopi primirje od nekoliko sati, kako bi se mogli sahraniti ruzki mrtvaci. Tako smo priljeđni, da si sami pomozemo, pa iz dajine vapnom skro-pimo vrata jelaša, i Rusi gozovičavo trde iz-voje. U ovim malih grada izjednjen je Irbina na bukovijskoj granici, i jamažno je to, da ne budu upućeni na jednu jedinu željezničku prugu, koja teče do Novosjela. Kolkada se razvijaju bojevi u araku, kod kojih nasi u svakom pogledu pokazuju veliku nadmoć.

Dojakosna iskustva ispunjaju svakoga u mo-narhiji čvrstom vjeron, da će ove pukovnije brati granicu isto tako vjerno i uspješno protiv eventualnih ruskih jurisa, kao njihovi predhodnici, bukovijski pučki ustanak, hrvatsko i mađarsko domobranstvo! "Novine".

Domae Vilesti.

Borovic — počasnii gradjanin paznik. Iz Pazina nam pishu: Dne 10. svibnja imenovan je općinsko glavarstvo grada Pazina u svojoj sjednici Borovicia za počasnog gradjanina.

Prispislanje doprinosa za Crveni križ. Pred-sjedništvo podrucnice Crvenog križa u Puli umo-ljava, da se prigodom sedmice Crvenog križa sa-lijeni novac naplatje do 15. tek, pripošje druž-tvnoj pisarnici, S. Poljkarpo 204, posto se na taj dan moraju računati zaključiti.

Za Crveni Križ. Gosp. Mile Pavelić, akordant kod e. k. ženijskog gradjevno-og ravnateljstva da-rovca je svotu od K 111.80, ukunao K 136.80.

Sedmica Crvenog Križa u Pazinu. Požrtvo-vošnost nekui profesora e. k. drž. gimnazije, vješt-ice e. k. pripravnice i nekui učitelja odstav-juću škole, koji već četiri godine posve besplat-no i samo iz ljubavi prema svome narodu podu-čavaju, postoji ovdje privatna ženska učiteljska škola sa luvsčkim nastavnim jezikom. Ove godi-ne imat čemo prvu maturu. Da se opreste od gradjanstva, priredimo nam naše kandidatkinje 8. lipnja koncert, koji je preko očeđivanja uspio. Cielog je prilika bilo 600 K, od čega je polovi-ćina bila namijenjena odovima i siročadi palih istarskih junaka.

U to dođe izmnažno poziv za sedmicu Crvenog Križa. Što sad? Koncert se ne može u ta-ko kratko vrijeme prirediti. Treba dakle nastojati naći drugi put, da se odzvučimo onim junacima, koji na bojnim poljanama proljevaju dražecijem krv svoju za cara i domovinu. Upravo je zgodna bila namisao u tu svrhu prirediti izložbu ručnih radnja kandidatkinja ženske učiteljske škole i ri-sarja iste škole te učenika e. k. drž. gimnazije.

Sve je to bilo u tren oka priredjeno i za tjeđan dana napunjeno je prostrana dvorana "Narodnog Doma", koja je bila ad hoc i pregradjena, spo-menitih radovima, međim kojima su se osobito isticali krasni vezovi. Tkogod je došao bio je izne-mađjen. Tako je bilo i očekivati ovakih stvari od zavoda, koji postoji istom četiri godina. A što bi tek bilo, da su umagrijelo, da će biti izlož-ba! Izložba je donijela 500 K čistoga prihoda.

Osim toga sabrale su kandidatkinje u sedmicu Crvenoga Križa po gradu znatnu svotu od 700 K. Prihobi je se tomu još prinos učenika e. k. drž. gimnazije u iznosu od 96 K, vidimo, da su ta dva zavoda u roku od mjesec dana sabrala i predala u dobrovolno svrše lijepu svotu od 1950 K.

Neka samo naprijed kruti započetim putem la naša omladina. Bragovistijalo je čitavica me-đica i majke njihove, kojima su svojim radom u ovim vremenima štiti mogu svu žalosticu. U njihovom radu neka ih i nadalje uvijek vodi ljubav prema caru i domovini, pa će uvijek naći zadovoljstva u srcu svome.

Razne Vijesti.

Ošobnjački apandizij. Iz Bukarešta se javlja: Ovdje je vrlo jako pu u oči, što je uspjen upravnik kaznenog zavoda u Brazi, čija krvica buda čudnovato svjetlost na prilike, koje vladaju u rumunjskim kaznenim zavodima. Izvršenom je istragom utvrđeno, da je ošobiti upravnik zavoda za dobar novac snabijevao osuđenike sa ženskim društvom, da bi se prekradili i razveštili sebi naučni život u četlijama. Imenitijim osuđenijima davao je dozvolu, da mogu izlaziti iz zavoda i provoditi se u slobodi i za vrijeme noći. Jedan od osuđenika su ovim načinom dolijali slobodno kretanje, pro-slabi su noći u zabavnim mjestima Brazi, a u jutru su se vraćali u potpuno napitom stanju u zavod, za sve količim noveca upravnik je osu-đenijima šta vise izradio, da budu i prije vrema savim pušten iz zavoda, posto im je izdao krivotvorenne otpusnice. Jedan osuđenik, koji je tim načinom pušten iz zavoda, ponovno je upa-šen u jednom drugom gradu. Na to se naćin uslo u trag krivotvorenih otpusnica. Kad se i on nalazi u onom stram katanca i proklinje svoju le-sku sudbinu, što mu nije palo id, da ima on-oga milosrdnog upravnika, kakav je on u svoju vrijeme bio prema drugim osuđenijima.

Duh engleske monarhie. Kako "Times" javlja, bilo je u Londonu 20. marta pred sudom za određivanje nagrade sljedeće sudjenje, koje je otkrilo ne samo zanimljive pojedinosti iz doba "Emdena", nego i stanje i raspoloženje u engleskoj monarhije. Tuđitelj je bio kapetan Cochrane i sljedeću jednu rečenicu upravnika. Sad se i on nalazi u onom stram katanca i proklinje svoju le-sku sudbinu, što mu nije palo id, da ima on-oga milosrdnog upravnika, kakav je on u svoju vrijeme bio prema drugim osuđenijima.

Duh engleske monarhie. Kako "Times" javlja, bilo je u Londonu 20. marta pred sudom za određivanje nagrade sljedeće sudjenje, koje je otkrilo ne samo zanimljive pojedinosti iz doba "Emdena", nego i stanje i raspoloženje u engleskoj monarhije. Tuđitelj je bio kapetan Cochrane i sljedeću jednu rečenicu upravnika. Sad se i on nalazi u onom stram katanca i proklinje svoju le-sku sudbinu, što mu nije palo id, da ima on-oga milosrdnog upravnika, kakav je on u svoju vrijeme bio prema drugim osuđenijima.

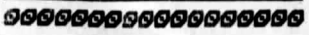
Sudija je pokazao, da ne odobrava čudno-valo držanje engleske osoblja sa ratne monar-hije, i otkinji takodjer, da bi on znao odmah

kakovu osudu da izrekne. Ali novina i opći zna-čaji snomoga slučaj nalazu, da osudu tek postlje nekoliko dana, sa opširnim razlaganjem izda pi-smeno.

Pretpatnicima do znanja.

Mnogi pretpatnici šalju za pretplatu kao i do sada K 2-40. Pošto smo bili primorani cijenu povisiti od 1. o. m. na K 3.—, molimo pretpatnike, koji nijesu još te uzvalili, neka šalju pretplatu po novoj cijeni, inače im će se uračunati kao poslano na račun odnosnog mjeseca.

UPRAVA.

KINO

Crvenog križa

ULICA SERBIA BROJ 24.

Danas novi raspored! Sablasti od Ibsena.

Zabavna plesačica, saljivo.

Hipnotizam, vesela igra.

Ravnateljstvo si pridržuje pravo promijeniti raspored.
Početak prve predstave u 2 i pol; zadnje 7 i pol.
ULAŽNINA: I. prostor K 1; II. prostor 40 filira.

POTPIŠUJTE

Četvrti austrijski

ratni zajam

Potpisivanje pruzimlje:

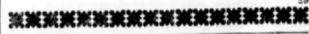
Istarska Posujilnica

u PULI.

Vlasitja kuća, ul. Gararra br. 4.

UREDNOVI SATI:

Od 11 i pol prijepi podne do 2 i tričetvrt u pol. i od 5 i pol do 8 polje podne.

KAZALIŠTE CISCUTTI.

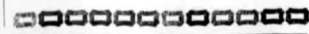
Subotu 13. i nedjelju 14. o. mi.

prikazivat će se veliki kinematografsko djelo

Sa Bogom za cara i domovinu

osobito patrioitički film, koji je svuda postigao kolosalni uspjeh i koji sada slavi slavije u kazalištu Feni-e u Trstu.

Gijene: Ulažnina za parter i lože K 1.—; gale-rija 40 h. Lože K 2.—; zatvoreno sjedalo 50 h. sjedalo 30 h.

Već je srelinom 18. vijeka Kramer upoznao sok od limuna kao najbolji lijek proti skorbutu (Antiskorbuteum). Pa otkad se to zna, nestalo je gotovo sasvim strašnog morskog skorbuta, a danas se znade, da je osim limunovog soka dobar lijek proti skorbutu svako zeleno i friško voće i povrće kao narandže, jabuke, pa salata, kelj, zelje, luk, krumpir i dr., a i samo mlijeko prijesto li ne predugo kuhano. Sva ova hraniva sadržaj-ju antiskorbuteine tvari, koje se suženjem i ku-ženjem gube.

U vrijeme rata, kada su se suženjem i ku-ženjem gube, a i samim mlijekom prijesto li ne predugo kuhano. Sva ova hraniva sadržaj-ju antiskorbuteine tvari, koje se suženjem i ku-ženjem gube. Jed je najopasniji proti veliki vruični sok od limuna, koji je već mnogim hiljadama mornara na dalekoj morskog putu spasio život. Funk drži, da su te antiskorbuteine tvari identične vitaminima.

Već smo sprijeda spomenuli da naslućujemo, kako i druge razne bolesti kao što je pelagra, Barlow-ova bolest, rahitis i još neke, nastaju po-radi nestajice vitamina.

Time smo ukratko prikazali vrlo zanimljive uspjeh ljudske čeznje za istinom, uspjeh, koji su jednim mahom riješili čovječanstvo jedne njegove čeznje patnje.